

ADDITION, addittschön, f. 3. (räknek.) 1) Handlingen, då man sammanlägger aritmetiska storheter till en summa. Hopläggning. — 2) Det räkneseätt, som dervid begagnas. Hopläggsräkning.

ADDITIONEL, addittschönäll, a. 2. (dipl.) Som utgör ett tillägg. *A. artikel.*

ADDITIONSTABELL, m. 3. (räknek.) Tabell, som upptager summorna af enkla tal.

ADDITIONSTAL, n. 3. (räknek.) Räknetal, som innehåller aritmetiska storheter, hvilka skola adderas eller blifvit adderade. Hopläggningstal.

ADDITIONSTECKEN, n. 3. (räknek.) Tecken (+), som antyder, att de tal, emellan hvilka det står, böra adderas, t. ex. 2+3. Hopläggningstecken.

ADEL, m. 2. sing. 1) Hög, förnäm börd. *Född af a.* — 2) Stånd i samhället, som på grund af börd (Bördsadel) eller förtjenst (Förtjenstadel) åtnjuter vissa politiska företrädesrättigheter. *Konungen hade stött sig med a-n, och sökte nu åter försorga sig med den.* — Motsäts: Ofrälse. — 3) (fig.) Adelhet. *Hjertats, själens a.* — *Ss. Adelsfolk, — sherrskap, — shögfärd, — smatrikel, — snamn, — suniform, — svälde, — svärdighet.*

ADELHUS, **ADELSLOTT**, n. 3. (gam. krigsk.) Kastell uti eller bredvid befästa städer.

ADELHÄREN, m. 2. sing. def. (gam.) Den del af krigsmakten, som bestod af frälset, och tjente till häst i full rustning. Kallades ock Hofmän eller Män af vapen.

ADELIG, se *Adlig*.

ADELMUR, m. 2. (gam. krigsk.) Hufvudmuren af en fästning, en borg, o. s. v.

ADELPORT, m. 2. (gam. krigsk.) Hufvudporten till en befäst stad, en borg, en fästning.

ADELSBREF, n. 3. Af en regent utfärdadt dokument, hvarigenom någon förklaras upphöjd i adligt stånd.

ADELSDAM, f. 3. Fruntimmer af adlig börd eller gift med en adelsman.

ADELSDIPLOM, --- äm, n. 3. o. 5. Se *Adelsbref*.

ADELSFANAN, f. 1. def. (hist.) 1) Den del af krigshären, hvilken bestod af adel, som utgjorde personlig rusttjenst. — 2) (i sednare tider) Benämning på en af adeln ensam underhållen kavallerikorps, som bestod af 393 man. Kallades äfven: Adelsfaneregementet.

ADELSHUS, n. 3. Adlig familj.

ADELSJUNKER, m. 2. pl. — *junkrar*. Fatig, mindre ansedd person af adeln. Brukas nästan i föraktlig mening, liksom Knappe.

ADELSKAP, n. 3. o. 3. 1) Adlig värdighet. *Belönas med a.* — 2) (mindre brukl.) Adelsstånd, adel.

ADELSMAN, m. 3. pl. — *män*. 1) Mansperson af adligt stånd. *Vara född a. Blifva utnämnd till a.* — 2) (uti inskränkta mening) Mansperson af adels lägsta eller tredje klass (enligt svenska adels klassordning). *Han är icke grefve, utan blott simpel a.*

ADELSMANNA, a. 1. (egentl. en gammal genit. pl. af Adelsman) Som tillhör eller har afseende på adel. *A. tro, ära, paroll.*

ADELSPRIVILEGIER, ---- lé --, n. pl. 3. 1) Företrädesrättigheter, tilldelade adeln som stånd. — 2) Sjelfva yrkanden, hvori de äro uppfattade.

ADELSSTÅND, n. 3. Se *Adel*, 2.

ADELSVALP, m. 2. Ökonamn på gossar och ynglingar af adeln.

ADELSVAPEN, n. 3. Adligt sköldemärke.

ADEPT, ad'p't, m. 3. 1) (ford.) a) Person, invigd i alkemiens eller guldmakarkonstens innersta hemligheter. — b) Guldmakare. — 3) (nu) Person, invigd i en ordens hemligheter eller i någon för mängden obegriflig kunskap.

ADEQVAT, -- ät, a. 1. Fullkomligt motsvarig, till alla delar inpassande.

ADERTON, grundtal. Åtta och tio tillsammans. Teknas med siffror 18. *En af de a.*, ledamot i Svenska Akademien.

ADERTONDE, ordningstal. Den, som i ordningen följer näst efter den sjuttonde.

ADERTONHUNDRA, grundtal. Aderton gånger hundra. Benämnes egentligare *Ettusen åttahundra*.

ADERTONTUSEN, grundtal. Aderton gånger tusen.

ADERTONÅRIG, a. 2. Som är aderton år gammal eller har fortvarat i 18 år.

ADHESION, -- schön, f. 3. (fys.) Oliktartade kroppars egenskap att, då de komma i beröring med hvarandra, fästa sig vid och förena sig, den ena med den andra. Vidhäftning.

ADJEKTIV, adjäcktiv, n. 3. (gram.) Ord, som tillägges substantiver, för att utmärka någon deras egenskap. Tilläggsord, Egenskapsord. [Adjektif, Adjectiv, Adjectivum.]

ADJEKTIV, a. 2. (gram.) Som har afseende på eller utmärker ett adjektiv. *A. ändelse. A-t begrepp.* [Adjektif, Adjectif.]

ADJEKTIVT, adv. (gram.) Såsom adjektiv. [Adjektift, Adjectift.]

ADJUNGERA, v. a. 1. (i embetsstil) Förordna eller förena med sig till biträde. — *Adjungerande*, n. 4.

ADJUNKT, adjjunkt, m. 3. Person, anställd som biträde i en tjänst. *A. vid ett universitet*, tillförordnad biträde åt en professor (Akademieadjunkt). *A. vid ett gymnasium*, som biträder med undervisning i vissa ämnen eller vid inträffande förfall för någon af lektorerna (Gymnasieadjunkt). I allmänhet menas med *A.* en person, som biträder i någon presterlig befattning, t. ex. Pastorsadjunkt, Komministersadjunkt. — *Ss. A-syssla, — slön.* [Adjunkt.]

ADJUNKTION, adjunkttschön, f. 3. (i embetsstil) Förordnande till biträde. [Adjunction.]

ADJUNKTUR, adjunktür, f. 3. Adjunkts tjänst. Se *Adjunkt*.

ADJUTANT, addjutant, m. 3. 1) Officer, som biträder en befälhafvare. — 2) (skämtvis) Biträde i allmänhet. — *Ss. A-korps, — sbe-ställning, — stjenst.*

ADJUTANTSFÄGEL, m. 2. pl. — *fäglar*. (nat. hist.) Köttätande fågel af Storkslägtet, äfven kallad: Adjutanten. *Ciconia argala.*

ADJÖ! int. Farväl! — *S. n. 4. Afsked. Taga a.*

ADLA, v. a. 1. 1) Upphöja i adligt stånd. — 2) (fig.) Förädra. — *Adlande*, n. 4.

ADLIG, a. 2. Som tillhör, utmärker eller har afseende på adel. *A. person, värdighet. A-t namn, stånd.*

ADMINISTRATION, administratsschön, f. 3. Förvaltning. — *A-ssystem, — sätgård.*

ADMINISTRATIV, --- iv, a. 2. Förvaltande, hörande till förvaltningen. [Administratif.]

ADMINISTRATÖR, m. 3. Förvaltare af allmänna angelägenheter.

ADMINISTRERA, v. a. 1. Förvalta.

ADMIRATION, admiratsschön, f. 3. (i skämtsam stil) Beundran; äfven förundran. I tokrolig stil säges till och med *Admirationsförundran*.